

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Axa prioritară 6: *Educație și competențe*

Prioritatea de investiții 10.1: *Reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului egal la învățământul preșcolar, primar și secundar de calitate, inclusiv la parcursuri de învățare formale, nonformale și informale pentru reintegrarea în educație și formare*

Obiectivul specific 6.4: *Creșterea numărului de tineri care au abandonat școala și de adulți care nu și-au finalizat educația obligatorie care se reîntorc în sistemul de educație și formare, inclusiv prin programe de tip a doua șansă și programe de formare profesională*

Obiectivul specific 6.6: *Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul preuniversitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli inclusive*

Titlu proiect: *"Acces la programe de educație și formare profesională pentru tinerii și adulții din județul Dolj care au părăsit timpuriu școala (I)"*

Cod SMIS 2014+: 135711

PROGRAMA ȘCOLARĂ Modulul M1 ELEMENTE DE CULTURĂ CIVICĂ

Program „A doua șansă” pentru învățământ secundar inferior

versiune finală

A.3.1 Organizarea, monitorizarea și evaluarea programului „A doua șansă” și a stagiilor de pregătire practică de 720 de ore

Nume și Prenume Mândruleanu Nirvana Augustina
Expert curriculum Cultură civică/Educație antreprenorială

Semnătura expertului

Februarie/martie 2022

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Modulul "Elemente de cultură civică" se adresează profesorilor care predau acest modul în cadrul programului "A doua șansă" – învățământ secundar inferior. Modulul este integrat în disciplina Cultură civică/ Educație antreprenorială și se studiază, conform planului cadru de învățământ, în anul I al programului "A doua șansă" – învățământ secundar inferior, în bugetul de timp de 45 de ore, alocat în conformitate cu statutul și locul modulului în planul cadru de învățământ; din numărul total de ore, 35 de ore sunt incluse în trunchiul comun, iar 10 ore sunt incluse în curriculumul la decizia școlii. Acest modulul urmărește să formeze și să dezvolte la cursanți spiritul de inițiativă, atitudine, responsabilitate, precum și spiritul întreprinzător, potrivit competențelor, care se referă la abilitatea și spiritul civic al cetățenilor. Competențele includ creativitate, inovație asumarea riscului, comportamentul responsabil, respectul față de lege motivația pozitivă față respectarea demnității umane, cât și a legii. Elaborarea programei pentru modulul "Elemente de cultură civică" din cadrul programului "A doua șansă" – învățământ secundar inferior, a avut în vedere următoarele două aspecte:

1. pe de o parte, să reprezinte o ofertă relevantă în raport cu oferta educațională a disciplinei Cultură civică din Curriculumul național; în acest sens, programa respectă principiile și achizițiile fundamentale ale programei școlare pentru Cultură civică aplicată în prezent la gimnaziu;
2. pe de altă parte, reprezintă o ofertă educațională adaptată la grupul țintă, respectiv beneficiarii acestui program. Constituit din persoane peste vârsta școlară obișnuită, cu particularități de vârstă apropiate de cele ale adulților sau care sunt deja adulți, elevii care fac parte din grupul țintă al programului "A doua șansă" – învățământ secundar inferior au o experiență de viață, de muncă și socială diferită de cea a elevilor obișnuiți, aflați la finalul școlarității obligatorii. Din acest punct de vedere, programa valorifică experiența elevilor, oferindu-le posibilitatea de a învăța despre teme și probleme fundamentale pentru ceea ce sunt și pot deveni în plan personal, social și profesional.

În cadrul modulului se oferă elevilor care revin la școală posibilitatea studierii aspectelor necesare pentru un alt gen de abordare a problemelor cu care se confruntă în plan personal, social și profesional. Studiarea modulului "Elemente de cultură civică" își are utilitatea în diferite situații ale vieții:

- Punerea unei idei în practică;
- Competențe în comunicare și relaționare cu cei din jur;
- Comportament individual bazat pe respect, toleranță, solidaritate, încredere;
- Respectul față de lege, motivația pozitivă;
- Implicarea personală în acțiuni de colaborare cu comunitatea locală;
- Comportament responsabil în evaluarea faptelor sociale;
- Sensibilitate față de problemele comunității, față dezvoltarea durabilă .

STRUCTURA

MODULUL 1 (M1): ELEMENTE DE CULTURĂ CIVICĂ. COMPETENȚE GENERALE:

1. Structura Constituției, valori și principii constituționale
2. Autoritățile statului român
3. Autoritatea legislativă și legile statului român

Unitatea de învățare	Competențe specifice	Conținuturi
Cetățenia și practicile ei democratice	<p>CS1 Recunoașterea drepturilor, îndatoririlor și responsabilităților cetățenești prevăzute în Constituția României.</p> <p>CS2 Evaluarea comportamentelor sociale promovate de <i>Constituția României</i>.</p>	<p>Constituția României (1991, revizuită în 2003)</p> <p>a. Structura Constituției</p> <p>b. Valori și principii constituționale.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Libertate: Limite ale libertății; privarea de libertate - Dreptate: Rolul statului și al societății civile în realizarea dreptății; <p>Dreptul la proprietate; calitatea de proprietar; încălcarea dreptului la proprietate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Patriotism: Ce este , cum se manifestă?
Instituții democratice	<p>CS3 Caracterizarea autorităților statului român și a principalelor atribuții</p> <p>CS4 Recunoașterea mecanismelor prin care drepturile cetățenilor sunt apărate.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Statul democratic și principiul separării puterilor - Autoritățile statului român: <ul style="list-style-type: none"> a. Parlamentul b. Autoritatea judecătorească; aplicarea legilor c. Executivul; administrația centrală și locală d. Președinția republicii
Viața în societate	<p>CS5 Evaluarea comportamentelor din cadrul grupurilor prin raportare la regulile sociale ale vieții în comun.</p>	<p>Grupurile: caracteristici, relații între grupuri</p> <ul style="list-style-type: none"> - Familia ca grup social: distribuirea rolurilor în familie; familia contemporană - Comunitățile locală, națională și internațională: <ul style="list-style-type: none"> a) Comunitatea locală. Raportul stat –comunitate locală b) Drepturi și îndatoriri cetățenești
Raportul cetățean – stat	<p>CS6 Evaluarea modului în care sunt aplicate valorile democratice în practica cotidiană.</p>	<p>Opinia public, comportamente și practici democratice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dreptul la vot - Societatea civilă și inițiativele cetățenești în comunitățile locale, inițiative legislative etc. - Raporturi între cetățeni și autorități:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

		<ul style="list-style-type: none"> - Respectarea, controlul autorităților, cetățenilor, cooperarea dintre societatea civilă și stat. - Formarea opiniei publice; mass media și rolul ei în societate.
--	--	--

SUGESTII METODOLOGICE

Prim sugestiile metodologice se recomandă modul de organizare a activității didactice în vederea formării la elevi a competențelor și a realizării obiectivelor urmărite prin programul "A doua șansă". În procesul didactic, este necesar ca profesorul să țină cont de următoarele:

- Orele din curriculum sunt destinate formării și consolidării competențelor prevăzute în programa școlară, a competențelor urmărite în învățământului obligatoriu;
- Orele incluse în curriculumul la decizia școlii asigură cadrul pentru realizarea unei oferte educaționale flexibile în funcție de potențialul de învățare al elevilor;
- Proiectarea programei școlare, elaborarea planificării calendaristice, proiectarea secvențială(a unităților de învățare, didactice);
- Respectarea programei presupune desfășurarea unui demers didactic centrat pe elev și formarea de competențe; presupune realizarea unor activități de învățare adaptate la particularitățile de vârstă, la ritmul de învățare specifice elevilor din programul "A doua șansă". Atitudinea și modul concret de acțiune a profesorului în clasă, realizarea cu elevii a activităților de învățare au menirea să formeze competențele stabilite. Programa vizează în cultivarea spiritului de inițiativă și a spiritului civic al elevilor, profesorul trebuie să valorifice ca oportunități, particularitățile elevilor participanți la programul "A doua șansă", pentru a asigura:
- Actualizarea cunoștințelor obținute prin educația formală, informală, prin muncă;
- Valorificarea în activitățile de învățare a experienței obținute de elevi pe piața muncii;
- Realizarea unor activități care susțin și stimulează învățarea despre spirit civic inițiativă, creativitate și în plan teoretic și practic.

SUGESTII PRIVIND ACTIVITĂȚILE DE ÎNVĂȚARE

Formarea la elevi a competențelor prevăzute de programa școlară presupune desfășurarea unor lecții interactive prin:

- Stabilirea a unor strategii didactice care să consolideze capacitățile, abordările flexibile pe parcursuri diferențiate;
- Dezvoltarea capacității de abordare rațională a problemelor în contextul mediului economic, social și cultural complex a forței de muncă utilizând metode active:
- Realizarea unor activități bazate pe sarcini concrete;
- Utilizarea unor strategii didactice care să permită alternarea formelor de activitate;
- Realizarea unor proiecte.

La nivel european spiritul civic este necesar, activitățile de învățare să fie orientate nu doar spre formarea și dezvoltarea abilităților civice specifice ci și spre:

- Consolidarea abilităților civice generale, capacităților, pe abordării flexibile, abilitatea de a organiza eficient timpul și propria activitate, de a negocia și rezolva probleme;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- Formarea și dezvoltarea atitudinilor și comportamentelor, bazate pe receptivitate față de nou și pe abordarea fără teama schimbării;
- Potrivit specificului competențelor care trebuie formate, activitățile de învățare pot include:
  - rezolvarea unor sarcini de lucru, prin care elevii sunt puși în situația de a utiliza noțiuni specifice;
  - exerciții de exersare a noilor cunoștințe în diferite contexte;
  - raportarea la diferite probleme, prin intermediul cărora elevii pot să se refere la propria persoană în scopul autocunoașterii și autoevaluării propriului potențial;
  - operarea cu alternative explicative în interpretarea unor fapte/situații aceasta pot contribui la dezvoltarea unui comportament rațional în utilizarea resurselor proprii;
  - elaborarea de portofolii și proiecte (individual, în grupuri) pentru exersarea competențelor de care au nevoie.

Orice opțiunea didactică, se va dovedi utilă dacă profesorii vor reuși să antreneze elevii în activități de învățare atrăgătoare, care să răspundă intereselor și experiențelor de viață ale grupului țintă. În unele situații, profesorii vor trebui să facă față provocărilor care vin din "lumea reală", obținute prin încălcarea normelor juridice și etice. Spiritul civic se dorește a fi cultivat prin prezenta programă școlară și trebuie să formeze și să dezvolte elevilor raporturi corecte cu legea, cu instituțiile statului, non-guvernamental. Profesorul spune elevilor că spiritul civic trebuie să fie de succes având ca scop avantajul personal, dar și al comunității, avantajul reciproc, etica și legea nu se contrazic, dimpotrivă trebuie gândite și practicate numai împreună.

SUGESTII PRIVIND EVALUAREA

Evaluarea reprezintă o componentă esențială a procesului didactic realizat ca activitate de predare - învățare-evaluare.

Evaluare utilizată în cadrul programului "A doua șansă" pentru învățământul inferior:

- evaluarea cu rol de diagnoză, care este realizată la începutul studierii modului pentru identificarea potențialului de instruire, de dezvoltare și de educare de care dispun elevii;
- evaluarea curentă, formativă, în scopul orientării și optimizării învățării;
- evaluarea finală constă în evaluarea portofoliului tematic și în administrarea unei probe orale, scrise, practice sau cu sarcini mixte, alternative, la final de modul;

Criteriile, modalitățile și programarea evaluării vor fi stabilite împreună cu elevii și vor fi cunoscute de aceștia. Date fiind caracteristicile de vârstă ale elevilor, este necesar ca profesorul să explice elevilor:

- alegerea unei anumite modalități de evaluare;
- rolul evaluării în învățare, rolul exercițiilor în formarea spiritului întreprinzător;
- rolul încercărilor și al greșelii în activitatea de învățare ca și necesitatea depășirii stărilor emoționale în fața situațiilor de evaluare.

Din perspectiva unui demers educațional centrat pe competențe, se recomandă utilizarea cu preponderență a evaluării continue, formative, care:

- este stimulativă pentru elevi și este inclusă în timpul fiecărei sarcini de învățare;
- oferă elevilor posibilitatea de a se exprima liber asupra a ceea ce au înțeles sau nu, asupra nedumeririlor, asupra a ceea ce cred ei că le-ar fi util pentru clarificarea problemelor puse în discuție, asupra aspectelor care li s-au părut interesante, necesare sau nu;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- nereușitele elevului, se consideră etape în formarea și dezvoltarea lui fără a le sancționa;
- evidențiază progresul realizat în învățare;
- evidențiază modul de relaționare, de participare la activități;
- feed-back-ul se referă la nivelul de dobândire a competențelor de către elevi.

Evaluarea se mai poate realiza și prin: proiect, portofoliu, autoevaluare, evaluare în perechi, observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor.

Evaluarea finală se realizează pe baza standardelor de performanță.

Standarde de performanță

Standard de performanță reprezintă criteriile de evaluare a calității procesului de învățare vizând competențele dobândite de elevi prin studiu; acestea conțin nivelul minim și maxim de performanță.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

BIBLIOGRAFIE

1. Constituția României, Monitorul Oficial al României, 2003
2. Bârzea C., Educația pentru cetățenia democratică, 2000
3. Popescu D., Eficiența comunicării în afaceri, Editura Economică, 2003
4. M.E.C.I., Curriculum Național, Programa școlară pentru disciplina Cultură civică (clasele a VII-a, a VIII-a), aprobată cu O.M.E.C. I.nr.5097/2009
5. Miroiu M. (coord.), Cultură civică. Democrație, drepturile omului, toleranță, București, Ed. Didactica și Pedagogică, 1995
6. <https://www.scritub.com/management/Riscul-in-afaceri928202211.php>
7. <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/46/politica-de-protectie-a-consumatorilor-principii-si-instrumente>
8. <https://conspecte.com/cultura-organizationala/etica-afacerilor.html>
<https://diasporarestart.ro/cei-mai-importanti-factori-de-succes-pentru-o-afacere/>